

427**UCHWAŁA PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ**

z dnia 30 lipca 2001 r.

w sprawie regulaminu Państwowej Komisji Wyborczej.

Na podstawie art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. — Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499 i Nr 74, poz. 786) Państwowa Komisja Wyborcza uchwala, co następuje:

§ 1. Ustala się regulamin Państwowej Komisji Wyborczej, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie regulaminu Państwowej Komisji Wyborczej (Monitor Polski z 1996 r. Nr 1, poz. 8, z 1998 r. Nr 27, poz. 385 i z 2000 r. Nr 23, poz. 485).

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej:

F. Rymarz

Załącznik do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 30 lipca 2001 r. (poz. 427)

REGULAMIN PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1. 1. Regulamin określa zasady organizacji pracy Państwowej Komisji Wyborczej, zwanej dalej „Komisją”, oraz sposób wykonywania jej ustawowych zadań.

2. Ilekroć w niniejszym regulaminie jest mowa o referendum, należy przez to rozumieć referendum wskazane w art. 1 ustawy o referendum.

3. Ilekroć w niniejszym regulaminie jest mowa o organach wyborczych niższego stopnia, należy przez to rozumieć:

- 1) okręgowe komisje wyborcze, powołane w związku z wyborami Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) okręgowe komisje wyborcze, powołane w związku z wyborami do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3) wojewódzkie komisje do spraw referendum, powołane w związku z przeprowadzeniem referendum ogólnokrajowego,
- 4) wojewódzkich komisarzy wyborczych i zastępców wojewódzkich komisarzy wyborczych, powołanych w związku z wyborami do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw.

§ 2. 1. Komisja rozpatruje i rozstrzyga kolegialnie sprawy należące do jej właściwości.

2. Komisja uchwała akty prawne w zakresie określonym w ustawach, ogłasza je w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” i podaje do publicznej wiadomości.

§ 3. 1. Komisja działa na podstawie okresowych planów pracy oraz planów szczegółowych dotyczących wykonania określonych zadań.

2. Projekty planów, o których mowa w ust. 1, przygotowuje sekretarz Komisji i przedstawia je Komisji.

Rozdział 2

Organizacja pracy Komisji

§ 4. 1. Pracami Komisji kieruje jej przewodniczący, który w szczególności:

- 1) reprezentuje Komisję na zewnątrz,
- 2) zwołuje posiedzenia Komisji i im przewodniczy,
- 3) podpisuje w imieniu Komisji uchwały, wytyczne, wyjaśnienia oraz wnioski Komisji, zaświadczenia o wyborze posłów i senatorów, akty powołania wojewódzkich komisarzy wyborczych i zastępców wojewódzkich komisarzy wyborczych, a także inne pisma wychodzące na zewnątrz, z zastrzeżeniem spraw wymienionych w § 13,
- 4) nadzoruje wykonanie uchwał i wytycznych Komisji,
- 5) zleca wykonanie określonych zadań Krajowemu Biuru Wyborczemu i nadzoruje ich wykonanie,
- 6) wykonuje czynności zlecone przez Komisję.

2. W razie nieobecności przewodniczącego Komisji jego funkcje pełni jeden z zastępców przewodniczącego.

§ 5. Komisja może przydzielić do wykonania określone czynności wynikające z jej zadań zastępcom przewodniczącego, członkom Komisji i sekretarzowi Komisji lub zespołom powoływanym w tym celu ze swego składu.

§ 6. Do zadań sekretarza Komisji należy w szczególności:

- 1) przedstawianie na posiedzeniach Komisji projektów uchwał, wytycznych i wyjaśnień Komisji oraz innych materiałów przygotowywanych przez Krajowe Biuro Wyborcze,
- 2) przedkładanie Komisji w celu rozpatrzenia odwołań od rozstrzygnięć właściwych organów wyborczych niższego stopnia oraz skarg na ich działalność,
- 3) kierowanie inspekcją Państwowej Komisji Wyborczej,
- 4) dokonywanie wstępnych uzgodnień z naczelnymi organami administracji rządowej w sprawie wydawania — w zakresie ich właściwości — niezbędnych aktów prawnych w sprawach dotyczących wyborów i referendum ogólnokrajowego oraz referendum lokalnych,
- 5) występowanie do wojewodów i organów jednostek samorządu terytorialnego w sprawach organizacyjnych dotyczących wyborów i referendum,
- 6) organizowanie na zlecenie Komisji narad i szkoleń z organami wyborczymi niższego stopnia.

Rozdział 3

Posiedzenia Komisji

§ 7. Komisja odbywa posiedzenia w terminach ustalonych w planie pracy. Doręczenie zawiadomień o posiedzeniu, wraz z porządkiem obrad i materiałami na posiedzenie, zapewnia sekretarz Komisji w terminie umożliwiającym przygotowanie do udziału w obradach, chyba że posiedzenie zostało zwołane w szczególnym trybie.

§ 8. 1. Członkowie Komisji mają obowiązek aktywnego uczestniczenia w jej posiedzeniach i innych pracach.

2. W razie niemożności wzięcia udziału w posiedzeniu Komisji, należy powiadomić o tym, w miarę możliwości jeszcze przed posiedzeniem, przewodniczącego lub sekretarza Komisji.

3. W posiedzeniach Komisji stale uczestniczą sekretarz Komisji i wyznaczone przez niego osoby z Krajowego Biura Wyborczego.

§ 9. 1. W posiedzeniach Komisji mogą uczestniczyć inne osoby, zaproszone przez przewodniczącego Komisji.

2. Na wniosek członka Komisji posiedzenie lub jego część odbywa się wyłącznie z udziałem członków Komisji.

§ 10. 1. Komisja obraduje w obecności co najmniej 5 członków, w tym przewodniczącego Komisji lub jednego z jego zastępców.

2. Uchwały i inne rozstrzygnięcia Komisji zapadają większością głosów w głosowaniu jawnym. W razie równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego posiedzenia.

§ 11. 1. Wybory przewodniczącego Komisji oraz oddzielnie jego zastępców odbywają się w głosowaniu jawnym, chyba że Komisja postanowi inaczej. W razie równej liczby głosów ponawia się głosowanie.

2. Na wniosek członka Komisji przeprowadza się głosowanie tajne.

§ 12. 1. Z posiedzenia Komisji sporządza się protokół, w którym podaje się:

- 1) porządek obrad,
- 2) imiona i nazwiska uczestników,
- 3) zwięzłą treść wystąpień,
- 4) podjęte rozstrzygnięcia.

2. Do protokołu załącza się podjęte uchwały oraz wydane wytyczne i wyjaśnienia.

3. Uchwały, wytyczne i wyjaśnienia Komisji podpisuje przewodniczący posiedzenia.

4. Protokół podpisują przewodniczący posiedzenia i sekretarz Komisji.

§ 13. Wszystkie osoby wchodzące w skład Komisji i obecne na posiedzeniu podpisują następujące dokumenty:

- 1) w wyborach Prezydenta:
  - a) uchwały w sprawie rejestracji lub odmowy rejestracji komitetów wyborczych kandydatów,
  - b) uchwały w sprawie uchylenia uchwał okręgowych komisji wyborczych,
  - c) uchwały w sprawie skarg na podział czasu antenowego,
  - d) protokoły rejestracji kandydatów, uchwały o odmowie rejestracji kandydatów, listę kandydatów i uchwałę o skreśleniu kandydata z listy kandydatów,
  - e) protokół głosowania, uchwałę o wyniku wyborów oraz obwieszczenie o wynikach głosowania i wyborów,
  - f) sprawozdanie z wyborów,
  - g) uchwały w sprawie przyjęcia lub odrzucenia sprawozdań wyborczych komitetów wyborczych;
- 2) w wyborach do Sejmu i do Senatu:
  - a) uchwały w sprawie przyjęcia lub odmowy przyjęcia:
    - zawiadomienia o zamiarze zgłoszenia kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów przez komitet wyborczy partii politycznej,

— zawiadomienia o utworzeniu koalicyjnego komitetu wyborczego,

— zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego wyborców,

- b) uchwały o przyznaniu jednolitych numerów dla list okręgowych tego samego komitetu wyborczego,
- c) uchwały w sprawie uchylenia uchwał okręgowych komisji wyborczych,
- d) uchwały w sprawie skarg na ustalenia dotyczące podziału czasu antenowego,
- e) uchwały, o których mowa w art. 147 ust. 3 ustawy — Ordynacja wyborcza do Sejmu i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej,
- f) ustalenia zbiorczych wyników głosowania na listy okręgowe w skali kraju,
- g) uchwały w sprawie ponownego ustalenia wyników wyborów w okręgach wyborczych,
- h) obwieszczenia o wynikach wyborów,
- i) sprawozdania z wyborów,
- j) uchwały w sprawie przyjęcia lub odrzucenia sprawozdań wyborczych komitetów wyborczych;

3) w referendum:

- a) uchwały w sprawie uchylenia uchwał wojewódzkich komisji do spraw referendum,
- b) protokół o wyniku referendum,
- c) zarządzenie, o którym mowa w art. 34 ust. 2 ustawy o referendum,
- d) sprawozdanie z przebiegu referendum;

4) w wyborach do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw:

- a) obwieszczenie o zbiorczych wynikach wyborów na obszarze kraju,
- b) informację o przebiegu i wynikach wyborów.

§ 14. Dokumenty, o których mowa w § 13, zaświadczenia o wyborze posłów i senatorów, akty powołania wojewódzkich komisarzy wyborczych i zastępców wojewódzkich komisarzy wyborczych oraz — stosownie do decyzji przewodniczącego Komisji — inne wydawane przez nią dokumenty opatrywane są pieczęcią Komisji.

Rozdział 4

Nadzór nad przestrzeganiem prawa wyborczego

§ 15. 1. Komisja, sprawując nadzór nad przestrzeganiem prawa wyborczego, wydaje wytyczne i wyjaśnienia oraz informacje o przepisach prawa wyborczego.

2. Komisja przeprowadza inspekcję działalności terenowych organów administracji rządowej i organów jednostek samorządu terytorialnego sporządzających spisy wyborców oraz wykonujących inne zadania związane z przeprowadzeniem wyborów i referendum,

uchyla uchwały i inne postanowienia organów wyborczych niższego stopnia podjęte z naruszeniem prawa lub niezgodne z jej wytycznymi i przekazuje sprawy do ponownego rozpoznania, bądź podejmuje rozstrzygnięcia w sprawie, a także rozpatruje skargi na działalność tych organów wyborczych.

3. Komisja może żądać od organów wyborczych niższego stopnia okresowych informacji o wykonaniu ich zadań.

4. Komisja analizuje problemy związane ze stosowaniem prawa wyborczego oraz przedstawia właściwym organom państwowym odpowiednie wnioski.

§ 16. 1. W wykonywaniu zadań, o których mowa w § 15 ust. 2, Komisja może zlecać przeprowadzenie kontroli przez pracowników Krajowego Biura Wyborczego, korzystać z pomocy pracowników naczelnych organów państwowych delegowanych na okres wyborów do jej dyspozycji na wniosek sekretarza Komisji, a także innych osób zaproponowanych przez sekretarza Komisji, tworząc inspekcję Państwowej Komisji Wyborczej, zwaną dalej „inspekcją”.

2. O utworzeniu inspekcji Komisja rozstrzyga niezwłocznie po zarządzeniu wyborów lub referendum.

3. Komisja może zlecać wykonanie określonych zadań i prac organom wyborczym niższego stopnia.

§ 17. 1. Osoby dokonujące inspekcji działają w zakresie zleconym przez Komisję, legitymując się upoważnieniem podpisanym przez przewodniczącego Komisji oraz opatrzonym jej pieczęcią.

2. Osoby wchodzące w skład inspekcji są uprawnione do wglądu w dokumentację organów wyborczych niższego stopnia i komisji obwodowych, a także w dokumentację związaną z wyborami i referendum, znajdującą się w organach administracji rządowej i samorządowej oraz w podległych im jednostkach. Osoby te mogą być obecne na posiedzeniach organów wyborczych, z wyjątkiem posiedzeń związanych z obliczaniem wyników głosowania i ustalenia wyników wyborów, a także są upoważnione do udzielania tym organom bieżących wyjaśnień.

3. Sprawozdania z działalności inspekcyjnej przedstawiane są niezwłocznie Komisji.

4. Komisja może przyznawać nagrody pieniężne osobom wchodzącym w skład inspekcji oraz innym osobom za szczególnie duży wkład pracy w przygotowanie i przeprowadzenie wyborów lub referendum.

Rozdział 5

Nadzór nad prowadzeniem i aktualizowaniem rejestru wyborców

§ 18. 1. Komisja sprawuje nadzór nad prowadzeniem stałych rejestrów wyborców w gminach:

- 1) gromadzi i aktualizuje okresowe informacje o liczbie wyborców objętych rejestrem wyborców oraz zmianach wynikających z aktualizacji rejestru,

- 2) współdziała z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej i Ministrem Sprawiedliwości w zakresie stanowienia i stosowania przepisów dotyczących prowadzenia i aktualizacji rejestru wyborców.

2. Czynności kontrolne wynikające z nadzoru Państwowa Komisja Wyborcza wykonuje za pośrednictwem Krajowego Biura Wyborczego, które uprawnione jest w szczególności do:

- 1) kontrolowania prawidłowości prowadzenia rejestru wyborców i jego aktualizacji oraz przekazywania w tym zakresie zaleceń i uwag wójtowi lub burmistrzowi (prezydentowi miasta),
- 2) żądania informacji o stanie aktualizacji rejestru wyborców,
- 3) zarządzania kontrolnych wydruków wykazu wyborców z rejestru wyborców oraz żądania informacji o liczbie wyborców wpisanych do rejestru wyborców,
- 4) przekazywania wojewodom ocen i uwag dotyczących stanu ewidencji ludności w związku z prowadzeniem rejestru wyborców w gminach.

3. Kierownik Krajowego Biura Wyborczego przedkłada Państwowej Komisji Wyborczej — w terminach przez nią ustalonych — ocenę stanu prawidłowości prowadzenia rejestru wyborców.

4. Dla wykonania czynności wynikających z nadzoru Państwowej Komisji Wyborczej osoby upoważnione przez Kierownika Krajowego Biura Wyborczego i dyrektorów delegatur Krajowego Biura Wyborczego mają prawo wglądu do dokumentacji dotyczącej prowadzenia rejestru wyborców.

Rozdział 6

Postanowienia szczególne i końcowe

§ 19. 1. W wypadku konieczności dokonania zmian w składzie Komisji przewodniczący Komisji powiadamia o tym niezwłocznie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Jeżeli zmiany, o których mowa w ust. 1, dotyczą osób pełniących funkcje przewodniczącego Komisji lub jego zastępcy, Komisja — po uzupełnieniu swojego składu — dokonuje niezwłocznie wyboru nowego przewodniczącego lub zastępcy. Przepisy § 11 regulaminu stosuje się odpowiednio.

3. Informację o zmianach na stanowisku przewodniczącego Komisji lub jego zastępcy podaje się do publicznej wiadomości w komunikacie prasowym z posiedzenia Komisji.

§ 20. Przewodniczący wydaje członkom Komisji legitymacje potwierdzające członkostwo i pełnione w Komisji funkcje, a także legitymacje wojewódzkim komisarzom wyborczym i ich zastępcom.